

VIEŠOJI ĮSTAIGA KĖDAINIŲ LIGONINĖ LABORATORIJOS MEDICINOS BIOLOGO, MIKROBIOLOGO PAREIGYBĖS APRAŠAS

I. BENDROJI DALIS

1. Šis pareigybės aprašas taikomas ligoninės klinikinės diagnostikos laboratorijoje, nustatant medicinos biologo, mikrobiologo veiklos sritis, pareigas, kompetenciją ir atsakomybę.
2. Medicinos biologas, mikrobiologas verčiasi medicinos biologo praktika asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje licenciją teikti laboratorinės diagnostikos paslaugas.
3. Medicinos biologas, mikrobiologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.
4. Medicinos biologas, mikrobiologas vadovaujasi galiojančiais: medicinos norma “Medicinos biologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, higienos normomis, Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, įstaigos Kolektyvine sutartimi, vidaus tvarkos taisyklėmis, ligoninės direktoriaus įsakymais, kitais teisės aktais ir dokumentais, nustatančiais medicinos biologo praktikos apimtį, veiklos sritį, teises, pareigas, kompetenciją, atsakomybę; ligoninės direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo medicinai/ administravimui teisėtais nurodymais bei savo pareigybės aprašymu.

II. TEISĖ

5. Medicinos biologas, mikrobiologas turi teisę:
 - 5.1. Verstis medicinos biologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;
 - 5.2. Gauti darbui būtiną informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų;
 - 5.3. Specializuotis pasirinktose laboratorinės diagnostikos srityse;
 - 5.4. Konsultuoti tyrimų užsakovus ir sveikatos priežiūros specialistus dėl laboratorinių tyrimų pasirinkimo, įskaitant reikalingą mėginio tipą, klinikinės indikacijos ir tyrimo procedūrų apribojimus bei tyrimų užsakymų dažnumą, mokslo ir logistikos klausimais, teikti profesionalią nuomonę dėl tyrimų rezultatų;
 - 5.5. Atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja medicinos biologo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar medicinos biologo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama pirmoji medicinos pagalba;
 - 5.6. Dalyvauti mokslo tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje, taip pat kuriant ir diegiant naujas sveikatos priežiūros technologijas;
 - 5.7. Būti Lietuvos ir (ar) tarptautinių laboratorinės medicinos specialistus vienijančių organizacijų, asociacijų nariu, dalyvauti jų veikloje;
 - 5.8. Teikti siūlymus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, sveikatos priežiūros įstaigų administracijai laboratorinės diagnostikos optimizavimo klausimais;
 - 5.9. Turėti saugias darbo sąlygas.
 - 5.10. Teisės aktų nustatyta tvarka informuoti kompetentingąsias institucijas apie infekcijų atvejus ir protrūkius įstaigoje, kitus žalos pacientų sveikatai padarymo atvejus;
 - 5.11. Medicinos biologas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III. PAREIGOS

6. Medicinos biologas, mikrobiologas privalo:
 - 6.1. Teikti pirmąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 6.2. Pagal savo kompetenciją, nustatytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją kvalifikuotai vykdyti (atlikti) laboratorinius tyrimus, juos interpretuoti ir patvirtinti tyrimų rezultatus, atsižvelgdamas į naujausią mokslinę literatūrą bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;
 - 6.3. Nepriskirtais medicinos biologo kompetencijai atvejais rekomenduoti pacientui kreiptis į atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;
 - 6.4. Turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo 2020 m. balandžio 22 d. Nr. V-951 nustatyta tvarka;
 - 6.5. Taikyti Lietuvos Respublikoje tik mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius darbo metodus, teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas tyrimų procedūras, ligų diagnostikos metodus bei technologijas, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;
 - 6.6. Perduoti laboratorinių tyrimų rezultatus ir jų interpretacijas tyrimo užsakovui;
 - 6.7. Naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis.
 - 6.8. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;
 - 6.9. Bendradarbiauti su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;
 - 6.10. Propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;
 - 6.11. Laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;
 - 6.12. Tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
 - 6.13. Tvarkyti medicinos biologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 6.14. Paaiškinti medicinos biologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;
 - 6.15. Tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdant Lietuvos Respublikos medicinos normas, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;
 - 6.16. Laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka.
 - 6.17. Laikytis medicinos prietaisų, įrenginių eksploatavimo taisyklių, nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, apie gedimus ir kilus abejonių dėl prietaisų saugumo ir patikimumo pranešti darbdaviui;
 - 6.18. Dirbti su spec. darbo rūbais, avalyne, naudoti individualias ar (ir) kolektyvines saugos priemones.

IV. KOMPETENCIJA

7. Medicinos biologo, mikrobiologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos įgyja baigęs medicinos biologo profesinę kvalifikaciją suteikusias studijas ir nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į nuolatinę laboratorinės medicinos mokslo ir praktikos pažangą.
8. Medicinos biologas, mikrobiologas turi žinoti:
 - 8.1. Dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

- 8.2. Medicinos statistikos pagrindus;
- 8.3. Asmens ir asmens sveikatos duomenų apsaugos reikalavimus;
- 8.4. Naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.
- 9. Medicinos biologas, mikrobiologas turi išmanyti:
 - 9.1. Biomedicinos mokslų (fiziologijos, genetikos ir kt.) principus, metodus ir naujoves;
 - 9.2. Laboratorinės medicinos mokslo pagrindus, principus, metodus;
 - 9.3. Biostatistikos bei bioinformatikos pagrindus;
 - 9.4. Bioetikos reikalavimus;
 - 9.5. Kenksmingus sveikatai ir galinčius sukelti jos sutrikimus veiksniai, jų žalą ir rizikingą sveikatai elgesį mažinančias priemones bei galimus būdus žalai išvengti;
 - 9.6. Įvairių veiksnių, diagnostinių procedūrų ir vaistinių preparatų veikimo principus, jų įtaką laboratorinių tyrimų rezultatams;
 - 9.7. Laboratorijos vadybos ir kokybės užtikrinimo principus;
 - 9.8. Procesų prieš tyrimus ir procesų po tyrimų įtaką laboratorinių tyrimų rezultatams ir kokybei;
 - 9.9. Patologijos priežastis, jų ląstelinius, biocheminius, imunologinius mechanizmus, klinikinius požymius ir laboratorinių tyrimų indikacijas, laboratorinių tyrimų klinikinę vertę, jų pokyčius įvairių ligų atveju, laboratorinės diagnostikos ir diferencinės diagnostikos principus;
 - 9.10. Šiuolaikinius laboratorinių tyrimų metodus, jų indikacijas, taikymo galimybes, privalumus ir trūkumus.
- 10. Medicinos biologas turi gebėti:
 - 10.1. Organizuoti ir planuoti savo veiklą, veikti savarankiškai, bendradarbiauti ir dirbti komandoje su kitais sveikatos priežiūros specialistais, spręsti problemas ir priimti sprendimus pagal savo kompetenciją;
 - 10.2. Kurti, diegti, prižiūrėti, gerinti laboratorijos kokybės vadybos sistemą ir vadovautis LST EN ISO 15189 standartu;
 - 10.3. Parinkti, įdiegti ir naudoti laboratorinių tyrimų metodus ir *in vitro* diagnostikos medicinos priemones (prietaisus);
 - 10.4. Analizuoti atliekamų laboratorinių tyrimų ekonominį pagrįstumą;
 - 10.5. Organizuoti ir atlikti laboratorinių tyrimų vidaus kokybės kontrolę, vertinti ir tvirtinti jos rezultatus, nustatyti neatitiktis, taikyti korekcinis ir prevencinius veiksmus. Taip pat organizuoti dalyvavimą tarplaboratorinių palyginimų programose, atlikti jų tyrimus ir vertinti rezultatus;
 - 10.6. Kvalifikuotai atlikti laboratorinius tyrimus, juos interpretuoti ir patvirtinti gautų tyrimų rezultatus;
 - 10.7. Pildyti laboratorijos veiklos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 10.8. Konsultuoti tyrimus užsakiusius specialistus, parenkant konkrečioje situacijoje tinkamiausius laboratorinius tyrimus, siekiant, kad tyrimai būtų atlikti laiku ir interpretuoti teisingai;
 - 10.9. Informuoti asmenis, kaip tinkamai pasirengti laboratoriniam tyrimui.

V. ATSAKOMYBĖ

- 11. Laboratorijos medicinos biologas, mikrobiologas atsakingas:
 - 11.1. už nepertraukiamą laboratorijos darbą;
 - 11.2. už darbo grafiko laikymąsi;
 - 11.3. už SAM ir Direktoriaus įsakymų vykdymą;
 - 11.4. už savalaikį statistinių duomenų pristatymą;
 - 11.5. už saugą darbe;
 - 11.6. už higienos normų laikymąsi;
 - 11.7. už savalaikę įrangos metrologinę patikrą;
 - 11.8. už vidaus ir išorės kokybės kontrolės vedimą.

- 11.9. už etikos ir deontologijos taisyklių laikymąsi su darbuotojais, pacientais;
- 11.10. už inventoriaus saugojimą ir tausojimą.
- 11.11. už kalbos kultūrą;
- 11.12. už padarytas klaidas, aplaidumą darbe, netinkamą jai priskirtų funkcijų vykdymą, už pareigų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

SUSIPAŽINAU IR SUTINKU:

(parašas)

(vardas, pavardė)

(data)

SUSIPAŽINAU IR SUTINKU:

(parašas)

(vardas, pavardė)

(data)